

iz tega izpraševati pomočnike. Kdo naj bode izpraševal? Več pa gotovo tisti zna o jemanji mere, ki je tri leta bil pomočnik, kakor trgovec, ki se ga tudi ni učil v nobeni šoli. Sploh se ne gre toliko za jemanje mere, kakor za naročila. Naj stokrat trgovec vzame mero, če ničesa ne preskrbi, ni nič na tem.

Poslanec Neuber: Mari gospod izvedenec ne pomisli, da bi se več rečij niti ne prodalo, ko bi prodajalec ne smel jemati mere? Če bi se prodajalcem klobukov prepovedalo jemati mero, pa bi kdo hotel v Karlovih Varih kupiti klobuk, izdelovalec klobukov je pa v Novem Tičinu, torej bode moral tjakaj potovati, da si da narediti klobuk.

Kunc: Tako daleč ne smemo iti. Ni je socijalne zakonodaje, ki bi mogla vse do pičice določiti. To ni mogoče. Sicer se bode pa stvar že sama po sebi uredila.

Poslanec Neuber: Jaz imam konkretno vprašanje. Vi pravite: Trgovec ni opravičen rokodelskih izdelkov prodajati po meri. Kaj pa, če naročnik sam za klobuk mero vzame, in jo da trgovcu, kaj pa potem?

Kunc: Vsakdo si lahko mero sam vzame; toda na to ne pride.

Poslanec Adamek: Jaz moram zopet poseči nazaj na dokaz zmožnosti. Izvedenec je rekel, da je jemanje mere največja umetnost obrta; pri prvem vprašanju se je izrekel proti mojsterskemu izpitu in celo dokaz zmožnosti proglasil za odveč in za škodljiv. Misli li morda gospod izvedenec, da že samo po sebi ne bode vspeval mojster, ki se ni naučil največje umetnosti svojega obrta, jemanja mere, ali ne misli morda, da bi bilo potrebno kako jamstvo napraviti z zakonom, da se zabrani takim rokodelcem, ki se niso naučili največje umetnosti svojega obrta, sploh samostojno začenjati obrt?

Kunc: Ko bi imeli zavod, kjer bi se pomočniki mogli učiti, bi jaz bil za to; ko pa tacega zavoda nimamo, pa tega ni mogoče zahtevati od ljudij.

Poslanec Klun: Ne misli li gospod izvedenec, da naj bi tisti, ki vzame mero, če ni sam strokovnjak, moral dotično stvar na pr. klobuk dati narediti kakemu samostojnemu mojstru, da bi je torej ne smel narediti po svojih pomočnikih?

Kunc: Vsekako, če se hoče varovati rokodelstvo. Če kak trgovec, ali sploh kak posredovalec ima pravico prejemanju naročila, to odide rokodelstvu. Če se hoče varovati rokodelstvo, mora se rokodelcu pustiti popolno pravico. Če se dovoli trgovcu jemati mero, se s tem odteguje zaslužek rokodelcem.

Izvedenec Supančič: Pcprej se je govorilo, da si kdo zgradi kako vilo in hišno opravilo naroči po meri pri kakem velikem trgovcu s hišno opravilo. Dotičnik še tudi ni vzel mere, če pravi, jaz hočem v moji vili imeti to opravilo, v tem ali onem slogu, miza bodi tako dolga, omara tako visoka itd.

Predsednikov namestnik: Vi polemizujete.

Izvedenec Supančič: To vendar ni nobeno polemizovanje. Jaz le to hočem reči, da dotičnik ni vzel

mere, temveč je le izrazil željo, da hoče svojo sobo oskrbeti z opravilo.

Predsednikov namestnik: Gotovo se lahko širokost zidov zmeri in reče, tukaj postavim posteljo, ki mora biti toliko široka. O tem nočemo govoriti, to je bila le vpletena opazka gosp. Pernerstorferja. Vi le povejte, ali naj se dovoli trgovcu jemati mero ali ne.

Supančič: Jaz moram govoriti o vseh točkah. Če ne smem govoriti o tem, kar po mojih mislih spada k stvari, rajši molčim. Ko se je govorilo o jemanji mere, se je trdilo, da se je v vseh treh letih ne uči in da sploh nimajo priložnosti ves čas, ko so učenci in pomočniki, da bi jemali mero. Jemanje mere spada k rokodelstvu in mojster je zavezan učiti učenca jemanje mero, kjer je treba. Zato naj pa imajo tudi le rokodelci pravico jemati mero.

Predsednikov namestnik: Se li uče učenci jemati mero?

Supančič: Ne! Mero jemati uče se navadno le pomočniki.

Predsednikov namestnik: Mojster pa ni zavezan pomočnika kaj učiti. Pomočnik bi moral že znati. Se li ne dogaja, da mojstri pomočnikov niti ne uče jemati mere, in jih k temu delu ne puste, ker to zmatrajo za svojo predpravico.

Supančič: Tega ni.

Izvedenec Tuma: Jaz moram opomniti, da sem se mera jemati učil že kot pomočnik in da je mojster, pri katerem sem jaz bil pomočnik, pustil meni jemati mero, če ga ni bilo doma in je kdo prišel. (Dalje sledi.)

Obrtnijske raznoterosti.

Kotranov lak za železo. 15 litrov premogovega kotrana, 2 kg žveplenega cvetja, 2 kg milija, 2 kg svinčenega gladine se kuha, dokler ostane le 10 l. Zmes zgubi mej kuhanjem zopern duh in daje trajen lak.

Dober les. Mnogi mislijo, da se les more po širokosti letnih obročkov določiti, jeli res dober ali ne. Skušnje pa kažejo, da to ni vselej res. Tudi les z ozkimi letnimi obročki utegne biti slab, nasproti pa še s širokimi dober. Pride največ na to, ali večino letnega obročka zraste pomladi ali po leti. Pomladi zraščen les je slab, po leti pa dober. Zanesljivejše se določi dobroto lesa, če se tehtajo poskuševalni kosi.

Naprava čistega železa. Do sedaj ni bilo načina, napraviti železa brez drugih primesij. Dyer je pa našel precej čisto železo, ko je stopil železne odpadke, in švedsko železo z apnenikom.

Naznanilo in razglas.

Novo šolsko leto na podkovski šoli ljubljanski se prične 1. dne julija 1894. leta.

S poukom v podkovstvu je združen tudi nauk o ogledovanju živine in mesa. Kdor želi vzprejet biti v podkovsko šolo, mora se izkazati: